

BANK SPÓŁDZIELCZY w Parczewie

OPIS SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W PARCZEWIE

I. Cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku Spółdzielczym w Parczewie (w dalszej treści: „Bank”) funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku Spółdzielczego w Parczewie;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania Banku Spółdzielczego w Parczewie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, zwanej w dalszej części „Ustawą”;
- 3) rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 4) Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego na podstawie uchwały nr 141/2017 z dnia 25 kwietnia 2017 roku;
- 5) Innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne;

- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych tj. weryfikacja bieżąca i testowanie;
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne wyodrębnionym procesom istotnym.
 3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli poprzez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu i struktury organizacyjnej;
 - 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli powiązania celów o których mowa w § 1, z procesami działalności Banku, które zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych liniach obrony:
 - 1) Pierwsza linia obrony – to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
 - 2) Druga linia obrony – to funkcja zarządzania ryzykiem realizowana przez specjalnie do tego powołane niezależne stanowiska lub komórki organizacyjne w strukturach Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem w ramach Pierwszej linii obrony, w tym Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Stanowisko Badania Zgodności;
 - 3) Trzecia linia obrony – to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie ul. Grzybowska 81, 00-44 Warszawa, której akta rejestrowe są przechowywane w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, numer KRS 0000572997, nr NIP 527-27-43-717.
2. Schemat Struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku przedstawia załącznik nr 1.

§ 5

Kontrola realizowana w ramach Pierwszej linii obrony

1. Celem kontroli realizowanej w ramach Pierwszej linii obrony jest zapewnienie zgodności wykonywania czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
2. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywania czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Drugiej linii obrony to czynności kontrolne realizowane przez specjalnie do tego dedykowane stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, w tym Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Stanowisko Badania Zgodności, podlegające bezpośrednio Prezesowi, niezależne od zarządzania ryzykiem, kontroli wykonywanych w ramach Pierwszej linii obrony oraz z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.
2. Kontrola opisana w ust. 1 ma charakter kompleksowy i ciągły. Obejmuje ocenę skuteczności mechanizmów kontroli w ramach Pierwszej linii obrony oraz ocenę prawidłowości realizacji funkcji zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
3. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska Kontroli Wewnętrznej i Stanowiska Badania Zgodności.

§ 7

Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony

1. Kontrola realizowana w ramach Trzeciej linii obrony to funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w Warszawie, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych w ramach Pierwszej i Drugiej linii obrony, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

II. Odpowiedzialność organów zarządzających i nadzorujących za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego i adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej.

§ 8

Zarząd Banku Spółdzielczego w Parczewie

1. Do obowiązków Zarządu banku Spółdzielczego w Parczewie należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, Stanowisko Kontroli Wewnętrznej oraz Stanowisko Badania Zgodności, oraz zapewnienie niezależności tym komórkom.
2. Zarząd banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z Stanowiskiem Kontroli Wewnętrznej i Stanowiskiem Badania Zgodności oraz Spółdzielnią Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS z siedzibą w

Warszawie w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

3. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej Zarząd Banku podejmuje działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
4. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej oraz Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki zgodności Zarząd banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia nieprawidłowości, w tym środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełniania zadań, o których mowa w ust. 4.

§ 9

Komitet Audytu

1. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzanie ryzykiem.
2. Komitet Audytu, przynajmniej raz w roku opiniuje funkcjonowanie i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej. Opinia przekazywana Radzie Nadzorczej sporządzana jest na podstawie:
 - 1) informacji na temat nieprawidłowości krytycznych i znaczących zidentyfikowanych w ramach niezależnego monitorowania oraz informacji na temat statusu realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących;
 - 2) kwartalnych raportów dotyczących wyników identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności;
 - 3) raportów z działalności Stanowisk Kontroli Wewnętrznej i Stanowiska Badania Zgodności.

§ 10

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Parczewie

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Stanowiska Kontroli Wewnętrznej, Stanowiska Badania

Zgodności, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego.

3. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej pierwszej i drugiej linii obrony, w tym corocznej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli oraz Stanowiska Kontroli Wewnętrznej i Stanowiska Badania Zgodności.
4. Rada Nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3 na podstawie opinii Komitetu Audytu.
5. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza Politykę zgodności;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank Spółdzielczy w Parczewie.

§ 11

1. Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli na podstawie:
 - 1) opinii Komitetu audytu,
 - 2) informacji Zarządu,
 - 3) istotne z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej informacje uzyskane od Banku Zrzeszającego oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
 - 4) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
 - 5) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),
 - 6) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, oceny i opinii dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.
2. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej wydawana jest przez Radę Nadzorczą zgodnie z przyjętymi w Banku kryteriami oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

III. Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki do spraw zgodności

§12

1. Stanowisko badania zgodności jest samodzielną komórką organizacyjną Banku, wyodrębnioną w strukturze organizacyjnej określonej w Regulaminie Organizacyjnym Banku Spółdzielczego w Parczewie podlegającą bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku.
2. Do obowiązków Stanowiska badania zgodności należy w szczególności:
 - a) opracowanie regulaminu funkcjonowania Stanowiska badania zgodności,
 - b) opracowanie rocznego planu działań Stanowiska badania zgodności,
 - c) zatwierdzanie procedur i metodyk wykorzystywanych w procesie niezależnego monitorowania, w ramach funkcji kontroli oraz zarządzania ryzykiem braku zgodności,

- d) zatwierdzenie wyników identyfikacji, oceny, kontroli oraz monitorowania ryzyka braku zgodności, realizowanych przez Stanowisko badania zgodności oraz przekazywanie raportów zawierających te wyniki,
 - e) opracowanie zasad okresowego raportowania do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej lub Komitetu audytu.
 - f) przestrzeganie zasad etyki zawodowej,
 - g) przestrzeganie zasad poufności w odniesieniu do informacji pozyskiwanych w związku z wykonywaniem zadań,
 - h) wykonywanie czynności z zachowaniem niezbędnej niezależności i obiektywizmu,
 - i) odpowiednie zabezpieczanie materiałów i dokumentów uzyskanych podczas wykonywania czynności, w tym zabezpieczanie ich przed dostępem dla niepowołanych osób,
 - j) odpowiednie dokumentowanie wykonywanych czynności oraz przestrzeganie zasad archiwizacji,
 - k) niezwłoczne informowanie przełożonych o krytycznym poziomie ryzyka braku zgodności.
3. W Banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność Stanowisku badania zgodności.
- 1) Zarząd Banku i Rada Nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania Stanowiska badania zgodności
 - 2) Stanowisko badania zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.
 - 3) Stanowisko badania zgodności lub osoby je zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Zarządu Banku.
 - 4) Stanowisko badania zgodności lub osoby je zastępujące uczestniczą w posiedzeniach Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności lub zarządzaniem ryzykiem.
 - 5) Powołanie osoby na Stanowisko badania zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej.
 - 6) Odwołanie osoby na Stanowisku badania zgodności odbywa się za zgodą Rady Nadzorczej po uprzednim wysłuchaniu tej osoby przez Radę Nadzorczą.
 - 7) W Banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na Stanowisku badania zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach;
 - 8) W Banku istnieją mechanizmy chroniące pracownika zatrudnionego na Stanowisku badania zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.
 - 9) W przypadku zmiany na Stanowisku badania zgodności Zarząd Banku niezwłocznie informuje o tym Komisję Nadzoru Finansowego wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.
 - 10) Pracownik zatrudniony na Stanowisku badania zgodności nie może zajmować stanowisk, na których mógłby wystąpić konflikt interesów między jego obowiązkami związanymi z kwestiami zgodności i jakimikolwiek innymi obowiązkami, które na nim spoczywają.

Schemat struktury Systemu Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Parczewie

TRZECIA LINIA OBRONY

Funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS
 Badanie i ocena w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.
 Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na I i II linii obrony, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.

DRUGA LINIA OBRONY

Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Stanowisko Badania Zgodności oraz działalność komórek, które zostały zidentyfikowane jako komórki II linii obrony, w tym Główny Księgowy, Zespół Analiz i Ryzyk, Zespół Sprawozdawczości.
 Niezależne monitorowanie pionowe mechanizmów kontroli stosowanych przez I linię obrony (weryfikacja bieżąca pionowa, testowanie pionowe)

PIERWSZA LINIA OBRONY

Komórki i jednostki organizacyjne w działalności operacyjnej Banku

Operacje biznesowe, funkcje operacyjne.

Wdrożenie zasad kontroli: właściwość procesów istotnych, procedury operacyjne i adekwatne do rynku zaprojektowanie mechanizmów kontrolnych.

Niezależne monitorowanie poziome mechanizmów kontrolnych (weryfikacja bieżąca pozioma, Testowanie poziome)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Parczewie

Projektuje, wprowadza oraz zapewnia we wszystkich jednostkach, komórkach i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, Stanowisko Kontroli Wewnętrznej i Stanowisko Badania Zgodności oraz zapewnia niezależność tym komórkom.

Komitet Audytu Banku Spółdzielczego w Parczewie

Monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzanie ryzykiem.

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Parczewie

Monitoring skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Stanowiska Kontroli Wewnętrznej, Stanowiska Badania Zgodności, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w ramach realizowanego audytu wewnętrznego.